

VALL-ALTA

Butlletí del Centre d'Estudis Sant Cebrià
Abril 2018 núm. 48

SANT CEBRIÀ DE VALLALTA: EL CREIXEMENT DEL NUCLI URBÀ

SANT CEBRIÀ DE VALLALTA: EL CREIXEMENT DEL NUCLI URBÀ

D'ençà de la seva fundació, la data exacta de la qual desconeixem, i fins als anys seixanta del segle XX, el poble de Sant Cebrià ha viscut a recer del massís del Montnegre, constituït per un nucli urbà petit i una munió de cases de pagès disseminades per tot el terme municipal, de considerable extensió.

El nucli urbà de Sant Cebrià constava (fins la segona meitat del segle XX) de la Plaça de l'Església i dos carrers. L'església primitiva, la nau de la qual correspon avui a la capella dels Sants Metges, és molt antiga. De fet, el primer document conegut que anomena Sant Cebrià, "*Sant Cipriani Maritimi*", data de 1019 i es troba en l'Arxiu diocesà del bisbat de Girona. En les fotografies més antigues del poble que tenim en el nostre Arxiu documental i que daten del primer terç del segle XX, el nucli urbà es veu petit, fet que ens fa pensar que no va créixer gaire durant molts segles i que va conservar la seva estructura original de nucli petit i cases disseminades. Un poble de pessebre adormit en el temps.

La memòria oral dels vilatans i la documentació que hem trobat en l'Arxiu Municipal, encara que molt escassa abans de 1960, ens mostren clarament que el nucli urbà no comença a créixer fins la segona meitat del segle passat. En la Plaça de l'Església i en els dos carrers, carrer del Centre i carrer Sant Damià, vivien els vilatans en cases de planta baixa i un pis, a les quals, a partir de les dècades dels seixanta i setanta, es va afegir per regla general una altra planta. Tres cases destacaven en el nucli urbà per la seva envergadura i importància: La Rectoria Vella, Can Coris i Can Gibert. Va ser en el darrer terç del segle XX que el creixement del nucli urbà va ser considerable i va mantenir un ritme constant fins la primera dècada del segle XXI. De fet, no s'ha aturat encara avui.

Dues etapes ben diferenciades marquen aquest creixement. La primera, abans del primer pla d'ordenació urbanística municipal (POUM) de 1983 i la segona, un cop aprovat aquest POUM que encara està vigent en el moment actual, a l'espera del nou pla urbanístic pendent de la seva aprovació definitiva.

Hem dividit aquestes dues etapes en dotze fases de creixement, cada una de les quals està assenyalada en el mapa amb un color. Les cinc primeres fases comprenent les actuacions urbanístiques abans del primer POUM i les set últimes, les efectuades un cop aprovat aquest Pla.

Primera Fase: La datem entre els anys 1956 i 1959, en uns terrenys que els propietaris de Can Coris varen vendre al Sr. Emili Ciuró, promotor del projecte. Es va obrir un carrer (carrer Emili Ciuró) i es va iniciar la construcció de cases " para masoveros y labradores", uns blocs de dos habitatges de dues plantes. Eren cases senzilles que es varen presentar com a habitatges de protecció social. L'any 1957 va aprovar-se la concessió dels permisos d'obra per a aquests blocs. Cal remarcar que, en aquells anys, l'Ajuntament informava la Diputació sobre el projecte i era la Diputació qui autoritzava l'Ajuntament a concedir el permís corresponent. Dos anys més tard, el 1959, el Sr. Emili Ciuró es va fer construir el seu domicili en aquests terrenys i, un any després, el 1960, l'Hotel "Los Quijotes" avui desaparegut, que ell mateix regentava

Segona Fase: Es du a terme entre els anys 1955 i 1968 en uns terrenys del Sr. Joan Puigvert Borrell a la vora de la carretera de Sant Cebrià a Sant Pol, en els quals es van construir el domicili del Sr. Puigvert, uns blocs de pisos i l'hotel-restaurant Baix Montseny, avui també desaparegut. Entre els anys 1955 i 1958, el Sr. Puigvert presenta un projecte per a una casa unifamiliar, demana el corresponent permís d'obra i construeix casa seva. L'any 1966, presenta de nou un projecte per a la construcció d'un bloc de pisos de nou habitatges, sol·licita el corresponent permís d'obra i comença la construcció de l'edifici. Entre els anys 1967 i 1968, construeix el segon bloc de pisos i l'Hotel-Restaurant Baix Montseny.

Volem remarcar que l'any 1966, la Diputació de Barcelona avisa l'Ajuntament de la obligació de demanar permisos d'obra i l'any 1967, la Diputació torna a avisar l'Ajuntament de la conveniència de vigilar les obres. Aquests documents ens varen sorprendre; tanmateix de seguida vàrem suposar que, en no tenir el poble un pla d'ordenació urbanística, la Diputació vetllava per la legalitat i la correcció dels projectes iniciats.

Tercera Fase: Agrupem en una tercera fase les actuacions urbanístiques en les actuals Avinguda Maresme i carrer Terra Blanca entre els anys 1963 i 1971. L'any 1963, el Sr. Joan Coll Aulet va demanar un permís d'obra per a la remodelació de Cal Nen. Can Bachs i Cal Nen eren dues masies ubicades fora del nucli urbà, però a prop de l'entrada del poble. Cal Nen va modernitzar-se i va perdre el seu aspecte original. També va ser l'any 1963 que el Sr. Francisco Montasell va presentar un projecte per habilitar un cinema en la planta baixa de Can Martri, del costat de la carretera de

Sant Cebrià a Sant Iscle. El cinema va ser una realitat l'any 1967 i va funcionar durant molts anys. També l'any 1967 els germans Joan i Josep Rusalleda, en l'actual Avinguda Maresme, construeixen un edifici per ubicar-hi la seva empresa, amb garatges per a les màquines i habitatges. El despatx de "Rusalleda i fills" encara es troba en els baixos d'aquest immoble. L'any 1969 s'afegeix un tercer pis a l'edifici de Can Martri i el 1970, en Sebastià Coll Aulet construeix i obre el seu taller mecànic al costat de Can Bachs.

D'altra banda, entre els anys 1970 i 1971, es construeixen els primers immobles en el carrer Terra Blanca (abans carrer Carrero Blanco).

Quarta Fase: Comprèn les actuacions en la carretera Sant Cebrià - Sant Pol, davant del càmping. L'any 1965, en Nicolás Borrell sol·licita i obté el permís per a la instal·lació d'un càmping en la sortida actual del poble, direcció Sant Pol. Tres anys més tard, el 1968, es construeixen els primers edificis de pisos a l'altra banda de la carretera, davant del càmping. I entre els anys 1970 i 1974, es varen construir, en la mateixa zona, més edificis de pisos i diverses cases unifamiliars.

Cinquena Fase: Construcció d'edificis d'habitatges a banda i banda de l'actual Avinguda Maresme entre els anys 1973 i 1979. Al costat mar, a partir de 1973, es va començar a aixecar, en terrenys de Can Martri, el primer de tres edificis (el del mig) i en els anys successius els dos a cada costat del primer, sent el darrer en construir-se el que alberga "La Caixa", la primera oficina bancària de Sant Cebrià. Al costat muntanya, també en terrenys de Can Martri, es varen construir en aquests anys dos edificis de pisos.

Any 1983: Aprovació del primer POUM

Sisena Fase: L'any 1994, seguint ja les directrius del Pla d'ordenació urbanística municipal, s'urbanitzen uns terrenys venuts pel bisbat de Girona. S'obre el carrer de La Font i es delimiten les parcel·les, en les quals es construeixen un edifici de pisos i diverses cases unifamiliars.

Setena Fase: L'any 1989 es varen construir en l'Avinguda Maresme (números 21 i 23) dos edificis d'habitatges que completaven aquest tram d'avinguda que s'havia iniciat en la dècada dels seixanta, en la zona que hem anomenat "segona fase de creixement".

Vuitena Fase: L'any 1994, es construeix un edifici per albergar el consultori mèdic i altres dependències municipals, a més d'un magatzem en el soterrani. Actualment, a part del consultori mèdic, trobem en aquest edifici la ràdio municipal i el Punt Jove.

Novena Fase: El poble de Sant Cebrià veu per fi l'any 2000 la construcció de la tant desitjada Escola, un Centre d'educació infantil i primària (CEIP) per a infants de 6 a 12 anys. L'Escola es va construir en terrenys de Can Gibert-Mas Solà, per un acord amb l'ajuntament de cedir aquests terrenys a canvi de poder urbanitzar altres terrenys de la seva propietat.

Desena Fase: Entre els anys 2001 i 2002 en terrenys de Can Gibert-Mas Solà, s'aixeca el conjunt residencial "Les Caselles", quatre edificis de pisos de tres plantes i una sèrie de cases adossades. Per a aquesta actuació, s'obren carrers que porten noms de poetes: Carrer Miquel Martí i Pol, carrer Salvador Espriu i carrer Ausiàs March.

Onzena Fase: La darrera actuació urbanística important dins del nucli urbà es produeix entre els anys 2002 i 2003. En uns terrenys propietat de la família Montasell-Benítez es construeixen cinc blocs de pisos de quatre plantes, coneguts entre la població com "els pisos de PRASA" pel nom de l'empresa que va realitzar el projecte. Aquests blocs es troben ubicats entre l'Avinguda Maresme, el carrer Esplanada, el carrer Salvador Espriu i el carrer Ausiàs March.

Dotzena Fase: L'any 2004, l'Ajuntament dóna llicència per urbanitzar i construir cases unifamiliars en un espai elevat a l'entrada del poble, venint de Sant Pol (sector Sup 2, entre el carrer Migdia i el carrer de l'Alba). A partir de l'any 2007 aquestes cases es van fer realitat. D'altra banda, l'any 2005, es va construir un conjunt de sis cases adossades en el carrer Matas, a prop de l'edifici de Correus, carrer que dona accés a Can Matas i a la Vall de Sant Andreu.

Nota: Totes les dades per fer aquest estudi provenen de l'Arxiu Municipal de Sant Cebrià. Des del CESC volem agrair a la Sra. Marta Brecha Romà i a la Sra. Fina Roig Pueyo la seva col·laboració i ajuda en tot allò que hem necessitat. I també el nostre agraïment a la Sra. Anna Roca Figuera, arxivera de la Diputació de Barcelona, per la seva disposició a què poguéssim consultar l'Arxiu i extreure'n informació.

EL CESC INFORMA:

Presentació del llibre: *La col·lecció d'Auques del CESC Volum I.* (*)

El passat divendres 6 d'abril a les 19,30h, la Begoña Torres Gallardo, sòcia i col·laboradora del Centre d'Estudis Sant Cebrià, va presentar, en l'església parroquial del nostre poble, el llibre *La col·lecció d'Auques del CESC*. Es tracta d'un primer volum de tres previstos per a editar, que recull 53 auques de les més de 180 que tenim en el nostre Arxiu, auques que provenen d'una important donació de l'any 2003, el Fons Font-Cumellas. Aquest primer volum conté auques que ens parlen de religió, festes i costums, (21 auques) i de política, història i personatges, (32 auques) Agraïm al rector, mossèn Felip Hereu Pla, que ens cedís l'espai de l'església per fer aquest acte que va tenir una bona acollida de públic.

RECERCAT 2018 a Manresa.

El cap de setmana dels 14 i 15 d'abril es va celebrar a Manresa el RECERCAT, un esdeveniment que convoca cada any els Centres d'Estudis i de Recerca Local de tots els territoris de parla catalana i que aquest any 2018 arriba a la seva catorzena edició. Dos dies de trobada per intercanviar experiències i publicacions i per entrar en contacte o retrobar-se amb Entitats i Centres d'Estudis que no tenim a prop i amb els quals no tenim la oportunitat de compartir sovint. El CESC va enviar-hi, entre altres publicacions, els dos darrers llibres que hem editat: *Sant Cebrià, Genealogia d'un poble* i *La Col·lecció d'Auques del CESC. Volum I.*

Presentació del llibre: *Poemes a l'aquarel·la d'Antonia Benítez Gonzalez.* (*)

El passat dissabte 21 d'abril a les 19 hores, a la sala gran de Can Coris, el CESC va organitzar la presentació del llibre *Poemes a l'aquarel·la d'Antonia Benítez González*, mestre de Primària i veïna de Sant Cebrià. El llibre, en edició bilingüe català-castellà i amb il·lustracions de Cecília Mondaca Pizarro, que ha realitzat els dibuixos originals a l'aquarel·la, és un recull de poemes per a nens i nenes, escrits per l'autora al llarg dels anys al ritme del curs escolar o dels temes tractats a l'escola de Sant Pol, en la qual ha treballat durant 35 anys. Nombrosos vilatans, companys de feina i amics de l'autora van assistir a la presentació.

XII Trobada de Centres d'Estudi i de Recerca Local del Maresme.

El proper dissabte 5 de maig se celebrarà a Dosrius la XII Trobada de Centres d'Estudis i Recerca Local del Maresme. Enguany el tema escollit per a les comunicacions és: ***Aigua! Recurs vital, social, cultural i econòmic al Maresme.*** El CESC hi participarà amb una comunicació sobre les rieres de Mataró, a càrrec de la nostra sòcia Begoña Torres Gallardo que ha realitzat un estudi d'aquestes rieres des d'un punt de vista higiènic i sanitari. Participar en aquestes trobades permet al CESC mantenir el contacte amb altres Centres d'Estudi i Entitats culturals del Maresme i, al mateix temps, aprendre sobre temes d'interès molt diversos que han afectat o afecten el nostre territori.

(*) – Podreu trobar i adquirir aquestes publicacions a la Llibreria-papereria Serrat Salicrú.

Plaça Baix Montseny, 1
08396 Sant Cebrià de Vallalta
cesc-santcebria@hotmail.com
<http://cescsantcebria.wordpress.com/>
937630154 - 680128845

amb el suport de **Ajuntament de Sant Cebrià de Vallalta**